

**การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2**

**THE ACADEMIC AFFAIRS ADMINISTRATION AND THE EFFECTIVENESS
OF SCHOOL UNDER PRACHAUBKIRIKHAN SERVICE AREA OFFICE 2**

รัชฎา วงศ์ศรีเกตุแก้ว¹
วรกาญจน์ สุขสดเขียว²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ ประชากร ได้แก่ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 73 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน คือ ฝ่ายบริหารสถานศึกษา ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการหรือครูฝ่ายวิชาการจำนวน 1 คน และฝ่ายปฏิบัติการ ประกอบด้วยครู 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 292 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือ การบริหารงานวิชาการ และประสิทธิผลของสถานศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
3. การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

Abstract

The purposes of this research were to find 1) the academic affairs administration of school under Prachaubkirikhan service area office 2) the effectiveness of school under Prachaubkirikhan service area office 2 and 3) the relationship between the academic affairs administration and the effectiveness of school under Prachaubkirikhan service area office 2 , The sample use in this research were 73 schools under Prachaubkirikhan service area office 2, The responders were the directors, assistant of director or academic section and teacher, with the total 292 responders. The research instrument was a questionnaire concerning academic administrator and effectiveness. The statistical used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson's product – moment correlation coefficient.

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

The research results were as follows :

1. The academic administration of education schools under Prachaubkirikhun service area 2 were in the high level, both as the whole and by each aspect.
2. The effectiveness of education schools under Prachaubkirikhun service area 2 was in the high level, both as the whole and by each aspect.
3. There was significant relationship between the academic administration and the effectiveness of education schools under Prachaubkirikhun service area 2 at 0.01 level of significance.

บทนำ

การศึกษาที่มีบทบาทสำคัญ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆ ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งเป็นพลังสร้างสรรค์พัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการจัดการศึกษาไว้ในหมวดที่ 4 แนวการจัดการศึกษาที่มุ่งประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียน โดยระบุไว้ในมาตรา 22 ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด โดยที่กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับมาตรา 24 ที่กำหนดไว้ว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัด และความแตกต่างของผู้เรียน ฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการ การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องผสมผสานสาระความรู้ต่างๆอย่างสมดุล รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนการสอน อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย พ่อแม่ ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่

การดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้มีความรู้และให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ต้องอาศัยการบริหารงานด้านต่างๆ

ในโรงเรียน การบริหารงานวิชาการถือว่าเป็นงานที่สำคัญ เป็นงานหลักของโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังจะเห็นได้จากมาตรฐานหรือคุณภาพการศึกษาจะปรากฏชัดเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ การบริหารงานวิชาการ จึงนับว่ามีบทบาทสูงสุดต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารงานในโรงเรียน นอกจากนี้งานวิชาการยังเป็นตัวชี้ให้เห็นถึงคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของโรงเรียนนั้นๆ โดยดูที่ผลผลิตการศึกษา คือ ตัวนักเรียนว่ามีคุณภาพเพียงใด เป็นที่ยอมรับชื่นชมของสังคมหรือไม่อย่างไร โรงเรียนจะมีชื่อเสียงหรือไม่ขึ้นอยู่กับงานวิชาการเป็นส่วนใหญ่ แตกต่างจากงานอื่นๆ ในโรงเรียนที่เป็นงานสนับสนุนและเป็นงานที่มีความสำคัญอันเป็นลำดับรอง ผู้บริหารและครูจึงควรให้ความสำคัญ และทุ่มเทให้กับการบริหารงานวิชาการให้มากที่สุดด้วย จากเหตุผลข้างต้นจึงกล่าวได้ว่า การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารสถานศึกษาและเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ส่วนการบริหารงานด้านอื่นๆ นั้น แม้จะมีความสำคัญเช่นเดียวกัน แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนส่งเสริมและสนับสนุนให้งานวิชาการดำเนินการไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งมีบทบาทหน้าที่ในการบริหาร จะต้องสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรต่อไป

สถานศึกษาเป็นสถาบันทางสังคมที่มีความหมายที่สุดในอันที่จะทำหน้าที่สร้างและพัฒนา“คน”ให้เป็น“มนุษย์”ที่ดีมีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขด้วยการพึ่งตนเอง ซึ่งเป็นความคาดหวังของสังคมที่มีต่อสถานศึกษา จึงเป็นผลให้สถานศึกษาต้องมีกระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดและให้ได้รับการพัฒนาในทุกด้าน ตามความสามารถที่จะจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนเป็นที่

ยอมรับและสามารถเป็นแบบอย่างในด้าน “คุณภาพ” แก่สถานศึกษาอื่นได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยและรูปแบบที่ใช้การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยเน้นเป้าหมายหลักคือการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และหากนำปัจจัยและรูปแบบในการบริหารงานมาใช้จนประสบผลสำเร็จแล้วก็จะเรียกได้ว่าเป็นการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล ซึ่งจะส่งผลถึงการพัฒนาคุณภาพการศึกษ อันหมายถึงความมีชื่อเสียงและการยอมรับอีกทั้งความภาคภูมิใจของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อเป็นแรงกระตุ้นให้ทุกฝ่ายเกิดความพยายามที่จะรักษาระดับมาตรฐานคุณภาพ อีกทั้งการพัฒนาสถานศึกษาอย่างไม่หยุดยั้งมีทิศทางในการพัฒนาที่ชัดเจนมั่นคงและสามารถหล่อหลอมเป็นวัฒนธรรมการทำงาน ขององค์กรที่มีคุณค่า มีบรรยากาศที่เอื้ออำนวยให้เป็นสถานศึกษาแห่งการเรียนรู้มีความพร้อมทางด้านทรัพยากรที่เพียงพอในการบริหารจัดการ ทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพสูงตามมาตรฐานที่กำหนดส่งผลให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้

ปัญหาการวิจัย

สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาพบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการยังไม่ได้มาตรฐาน ในระดับสูงมาก นัก กล่าวคือ การพัฒนาหลักสูตรและการจัดทำหลักสูตรยังขาดความต่อเนื่องในด้านความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชนขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร ขาดการประเมินการใช้หลักสูตร สถานศึกษาตามสภาพจริงก่อนใช้ ระหว่างใช้ และหลังใช้ ยังขาดการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรอย่างจริงจัง การส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรด้านการใช้สื่อ และนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนการสอนยังไม่มากเท่าที่ควร จัดครูเข้าสอนไม่ตรงกับความรู้ความสามารถ และขาดอัตรากำลังบุคลากรครู ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควรสำหรับการเรียนในระดับที่สูงขึ้น อีกทั้งผู้เรียนยังขาดความตั้งใจเพียรพยายามในการเรียนและเข้าร่วมกิจกรรมทางด้านวิชาการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้เรียนขาดความกระตือรือร้น ซึ่งเป็นปัญหาสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน สถานศึกษาต้องพัฒนาและปรับปรุง ส่วนด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา พบว่า คุณภาพของผู้เรียนยังอยู่ในระดับที่ต้องแก้ไขพัฒนาอย่างเร่งด่วน จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยมพื้นฐาน (O-NET) อยู่

ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยร้อยละ 50 ซึ่งมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่อนข้างต่ำในหลายกลุ่มสาระการเรียนรู้ รวมถึงทักษะด้านการอ่าน การคิดวิเคราะห์ซึ่งเป็นคุณลักษณะที่มีคุณภาพของผู้เรียน ส่งผลให้การประเมินตัวบ่งชี้ที่ 5 อยู่ในระดับคุณภาพต้องปรับปรุง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาส่วนใหญ่มุ่งเน้นรับการประเมินมากกว่าการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และเมื่อพิจารณาถึงคุณภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีคุณภาพในระดับดี และมีสถานศึกษาอีกจำนวนหนึ่งที่ยังไม่ได้มาตรฐาน ซึ่งนับว่าเป็นปัญหาที่ส่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่มีผลต่อคุณภาพของผู้เรียนด้วย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อเป็นองค์กรที่ผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพออกสู่สังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

จากสภาพปัญหาและความสำคัญของงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
2. เพื่อทราบประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงาน วิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

สมมติฐานการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการหาคำตอบสำหรับการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง
3. การบริหารงานวิชาการมีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2

วิธีการวิจัย

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) ที่มีแบบแผนงานวิจัยในลักษณะกลุ่มตัวอย่างเดียว ศึกษาสภาพการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study design)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 90 แห่ง ซึ่งประกอบไปด้วย สถานศึกษาในอำเภอหัวหินจำนวน 24 โรงเรียน อำเภอปราณบุรี จำนวน 15 แห่ง อำเภอสามร้อยยอด จำนวน 25 แห่ง และอำเภอกุยบุรี จำนวน 26 แห่ง

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 จำนวน 73 แห่ง ที่ได้จากการกำหนดตัวอย่างจากตารางประมาณขนาดการสุ่มของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (Stratified random sampling) แบ่งโรงเรียนเป็นรายอำเภอ ประกอบด้วย อำเภอหัวหิน อำเภอปราณบุรี อำเภอสามร้อยยอด และ อำเภอกุยบุรี

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน ประกอบด้วยผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการหรือครูฝ่ายวิชาการจำนวน 1 คน ครู 2 คน รวมทั้งสิ้น 292 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษาซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในการทำงาน

2. ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ดังนี้

2.1 ตัวแปรต้น (X_{tot}) เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา ตามขอบข่ายการบริหารงาน

วิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งประกอบด้วย 12 ตัวแปรย่อยคือ

การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา (X_1) หมายถึง การวิเคราะห์เอกสารหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สารแกนกลางของกระทรวงศึกษาธิการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และการประเมินสถานภาพของสถานศึกษาเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ การกิจ เป้าหมาย คุณลักษณะที่พึงประสงค์ การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน การนิเทศการใช้หลักสูตร การติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ (X_2) หมายถึง การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การส่งเสริมให้ครูจัดทำกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริงและการปฏิบัติจริง ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม จิตบรรยาการ สิ่งแวดล้อม และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ นำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสม จัดให้มีการนิเทศการเรียนการสอนแก่ครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ และการส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม

การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน (X_3) หมายถึง การกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา สารการเรียนรู้ แผนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนตามสภาพจริง การจัดให้มีการเทียบโอนความรู้ ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนจากสถาบันอื่น ตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดและการพัฒนาเครื่องมือวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐาน

การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (X_4) หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์และวิจัยการบริหาร การจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ ในภาพรวมของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ การประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิชาการ

การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา (X_5) หมายถึง การศึกษาวิเคราะห์ความจำเป็นในการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอนและการบริหารงานวิชาการ การส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อ และนวัตกรรม การเรียนการสอน การจัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนและงานวิชาการ การประสานความร่วมมือในการผลิต จัดหา พัฒนาและใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นและการประเมินผลการพัฒนาการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (X_6) หมายถึง การสำรวจแหล่งเรียนรู้ การจัดทำเอกสารเผยแพร่แหล่งเรียนรู้ การจัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้รวมทั้งทำให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่น และการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้

การนิเทศการศึกษา (X_7) หมายถึง การจัดระบบงานนิเทศงานวิชาการและการเรียนการสอน การดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษาในสถานศึกษา การติดตามประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์จัดระบบนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา หรือเครือข่ายการนิเทศการศึกษาภายในเขตพื้นที่การศึกษา

การแนะแนวการศึกษา (X_8) หมายถึง การจัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา การดำเนินการแนะแนวการศึกษาภายในสถานศึกษา การติดตามและประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการแนะแนวการศึกษา และการประสานความร่วมมือและแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ด้านการแนะแนวการศึกษา กับสถานศึกษาอื่นหรือเครือข่ายการแนะแนวภายในเขตพื้นที่การศึกษา

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (X_9) หมายถึง การจัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รับรองการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การกำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษาธิการ การวางแผนการพัฒนาคูณภาพการศึกษาตามระบบประกันคุณภาพการศึกษา การดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง การประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาและหน่วยงานอื่นในการปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน การประสานกับเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อพัฒนาคูณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และการประสานงานกับสำนักงานรับรอง

มาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมินสถานศึกษา

การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน (X_{10}) หมายถึง การศึกษาสำรวจความต้องการ สนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน การจัดให้ความรู้ เทคนิค ทักษะ เพื่อพัฒนาทักษะวิชาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน การส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษาและการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในชุมชนท้องถิ่น

การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและสถานศึกษาและองค์กรอื่น (X_{11}) หมายถึง ประสานความร่วมมือช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และหน่วยงาน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กรต่างๆทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา (X_{12}) หมายถึง การสำรวจและศึกษาข้อมูล การจัดการศึกษารวมทั้งความต้องการในการได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการ การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาวิชาการและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา และการจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครั องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม (Y_{tot}) เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ตามแนวคิดของฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel) ซึ่งประกอบด้วย 5 ตัวแปรย่อย คือ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (achievement : Y_1) หมายถึง ผลการเรียนของนักเรียน การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์อย่างเป็นระบบของนักเรียน ศิลธรรม คะแนนสอบเป็นการที่โรงเรียนสามารถผลิตนักเรียนให้มีระดับผลการเรียนสูง และนักเรียนได้รับรางวัลด้านวิชาการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนรวมทั้งสามารถสอบแข่งขันเข้าเรียนต่อในระดับสูงได้จำนวนมาก

ความพึงพอใจในงาน (job satisfaction: Y_2) หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจต่องาน/ภาระงาน ผลตอบแทน ความรู้สึกพึงพอใจต่อสถานที่ทำงาน เพื่อนร่วมงาน เจ้านาย ลูกน้อง นโยบายแผนงาน มาตรฐาน กระบวนการ ความพึงพอใจต่อโอกาสในการเรียนรู้ การพัฒนาวิชาชีพ การลาออก การอุทิศตน ความอิสระในการปฏิบัติงาน โอกาสการได้รับข้อมูลข่าวสาร

การใช้ทักษะที่หลากหลาย มีมุมมองว่างานมีความสำคัญ ความพึงพอใจต่อโอกาสการเลื่อนตำแหน่ง

ความรับผิดชอบในงาน (absenteeism :Y₃) หมายถึง อัตราการขาดงานของบุคลากร ภาวะผู้นำของผู้บริหาร บรรยากาศขององค์กร ทักษะของบุคลากรที่มีต่องาน เจตคติต่องาน เช่น ความเครียด ปริมาณงาน ภาระงาน บรรยากาศ การขาดแรงจูงใจและแรงกระตุ้นในการทำงาน

อัตราการคงอยู่ของนักเรียน (dropout:Y₄) หมายถึง การที่นักเรียนออกจากระบบโรงเรียน โดยใช้เวลาเรียนไม่ปฏิบัติตามที่หลักสูตรกำหนดในแต่ละช่วงชั้น โดยมีสาเหตุมาจากความยากจน การอพยพตามผู้ปกครอง ปัญหาครอบครัว ปัญหาในการปรับตัว สมรส ประกอบอาชีพหาเลี้ยงครอบครัว เจ็บป่วย อุบัติเหตุ ต้องคดีถูกจับ แต่ทั้งนี้ไม่รวมถึงกรณีนักเรียนย้ายสถานศึกษา

คุณภาพโดยรวม (overall quality:Y₅) หมายถึง การตอบสนองต่อชุมชน และการจัดสรรทรัพยากรอย่างพอเพียง ความสามารถในการปรับตัวของบุคลากร ให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ยอมรับและปรับเปลี่ยน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดไว้ให้ (forced choice) ได้แก่ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา 4) ตำแหน่งในปัจจุบัน และ 5) ประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ตามขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของกระทรวงศึกษาธิการ

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา ตามแนวคิดของฮอยและมิสเกิล (Hoy and Miskel)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตรวจสอบวัดได้ตรงกับกรอบแนวคิดของการวิจัยและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ โดยมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิชาการ และ

ประสิทธิผลของสถานศึกษา แล้วนำผลการศึกษามาประยุกต์ตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับงานวิจัยในครั้งนี้ สร้างเป็นเครื่องมือภายใต้คำปรึกษาแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิ

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อให้คำแนะนำ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (face validity) แก่ใจด้านภาษา เนื้อหา โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) แล้วนำมาแก้ไขปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งค่า IOC ของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง 0.60 -1.00

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ให้ข้อมูลในสถานศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 แห่ง แห่งละ 4 คน จำนวน 32 ฉบับ

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนจากการทดลองใช้ ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) เท่ากับ 0.9770

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอความอนุเคราะห์บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ออกหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา/ครูฝ่ายวิชาการ และครู เป็นผู้ให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง สำหรับสถานศึกษาที่สามารถดำเนินการได้ ส่วนสถานศึกษาที่ติดขัดด้วยข้อจำกัดด้านความพร้อม ด้านเวลาหรือเป็นสถานศึกษาที่มีการคมนาคมไม่สะดวก ผู้วิจัยใช้วิธีการลงทะเบียน พร้อมทั้งแนบซองเปล่าติดแสตมป์ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่งแบบสอบถามกลับคืนให้ผู้วิจัยโดยทางไปรษณีย์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยเฉพาะแบบสอบถามที่มีข้อมูลที่สมบูรณ์เท่านั้น
2. ตรวจสอบคะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
3. จัดทำตารางแจกแจงคะแนน (tally sheet) เพื่อกรอกคะแนนให้สอดคล้องกับแผนการวิเคราะห์ข้อมูล และระเบียบทางสถิติที่ใช้
4. นำมาจัดระบบข้อมูลและวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้ง ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ค่าความถี่ (frequency) และค่าร้อยละ (percentage)
2. การวิเคราะห์การบริหารงานวิชาการและประสิทธิผลของสถานศึกษา ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)
3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ใช้ค่าสัมประสิทธิ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาระบบการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การพัฒนาสื่อ วัสดุกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ นักเรียนในสถานศึกษามีคุณธรรมและจริยธรรมที่เหมาะสมกับวัย นักเรียนที่จบชั้นสูงสุดของสถานศึกษาสามารถสอบแข่งขันเข้าเรียนในสถานศึกษาอื่นได้ นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ และการคิดอย่างเป็นระบบ ผลการเรียนของนักเรียน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และสถานศึกษาได้รับรางวัลด้านวิชาการ ทั้งจากภาครัฐและเอกชน

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 สามารถสรุปได้ดังนี้

การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงโดยภาพรวม ($r = .806$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งมีความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน เมื่อพิจารณาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษาทุกด้าน โดยเรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมี 4 ด้าน ได้แก่ ความรับผิดชอบในงาน ความพึงพอใจในงานคุณภาพโดยรวม และอัตราการออกกลางคันของนักเรียน ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันในระดับกลางมี 1 ด้าน คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาเพื่อให้ทราบสภาพที่แท้จริงของการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ว่าในระดับปานกลาง โดยด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีค่ามัธยฐานเลขคณิตมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีการจัดระบบโครงสร้างองค์กรที่ชัดเจน มีคณะกรรมการประกันคุณภาพในสถานศึกษาเพื่อรองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพ โดยครูทุกคนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์

การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาและตัวชี้วัดกระทรวง สถานศึกษาได้จัดทำโครงการ ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่มีแผนงานและปฏิทิน ปฏิบัติการประกันคุณภาพในสถานศึกษาและดำเนินการ พัฒนางานตามแผนอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ หน่วยงาน ต้นสังกัด ซึ่งได้แก่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ได้มีการจัดประชุม สัมมนา อบรม แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยคำนึง ถึงการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ สถานศึกษาเป็นสำคัญกับการพัฒนาการจัดการศึกษา และ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการจัดการศึกษาให้สอดคล้อง กับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.2552- 2561) โดยจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน สำหรับด้าน การวิจัยการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษาอื่น แม้จะมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ในระดับ มากแต่ก็อยู่อันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา มีเครือข่ายการประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนา วิชาการร่วมกับสถานศึกษาในสังกัด และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นอื่นๆ เท่านั้น ทำให้การประสานงานกับสถานศึกษาที่ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดอื่นไม่ครอบคลุม สถานศึกษา มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วม กัน มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเดินทางไปศึกษา ดูงาน แลกเปลี่ยนความรู้ด้านวิชาการทั้งภายในประเทศและ ต่างประเทศในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กล่าวไว้ว่า นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ชุมชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ สถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. จากผลการวิจัย ประสิทธิภาพของสถานศึกษา พบว่า ด้านอัตราการคงอยู่ของนักเรียน อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า ประสิทธิภาพของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านอัตรา การคงอยู่ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากนักเรียนชั้นสูงสุดของสถานศึกษาเรียนจบตามเกณฑ์ของ หลักสูตรและจำนวนนักเรียนที่เข้าเรียนกับจำนวนนักเรียนที่ จบการศึกษาในรอบนั้นๆ มีจำนวนใกล้เคียงกัน นักเรียนในสถาน ศึกษาไม่เจตคติที่ดีต่อการศึกษา นักเรียนในสถานศึกษามาเรียน อย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษามีนโยบายติดตามสอบถามข้อมูล

และเก็บข้อมูล เมื่อนักเรียนขาดเรียนติดต่อกันหลายวัน

ด้านที่มีค่าสัมประสิทธิ์อันดับน้อยที่สุด คือ ด้านผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียน ยังให้ความสำคัญต่อการสอบน้อย เนื่องจากยังไม่รู้ว่าจะนำผล จากการสอบไปใช้ทำอะไร เมื่อไร โรงเรียนขนาดเล็กที่อยู่นอก เมืองมีการแข่งขันทางด้านวิชาการ และมีความกระตือรือร้น ความเอาใจใส่ในการเรียนน้อย เมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาด กลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ในเมืองที่มีการแข่งขันทาง ด้านวิชาการสูง รวมทั้งความพร้อมของนักเรียนและด้านสื่ ออุปกรณ์ของโรงเรียน ภูมิงานอื่นๆ เช่น งานพัสดุ งานการเงิน งานธุรการ ซึ่งเป็นงานที่ได้รับมอบหมายเพิ่มเติมจากงานการสอน ทำให้ครูมีเวลาในการเตรียมการสอนน้อยลงไม่สามารถสอน ได้เต็มที่ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตกต่ำ

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า การบริหารงานวิชาการ กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน ในระดับสูงโดยภาพรวม ($r = .806$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้ายคลึงกัน เมื่อพิจารณา การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์ กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ ศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ทุกด้าน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษาด้านความ รับผิดชอบในงาน มีความสัมพันธ์สูง ($r = .828$) ทั้งนี้อาจ เนื่อง โรงเรียนมีความพร้อมในการจัดการศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด และให้สอดคล้อง กับแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้น พื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้ มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคนในสถานศึกษาต้องรับรู้ และ ปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบให้บรรลุถึงเป้าหมาย คือ มาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้น และงานวิชาการเกี่ยวข้อง กับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียน การสอน ซึ่งเป็นหัวใจของสถานศึกษาซึ่งอาจจะเกี่ยวข้องทาง ตรงหรือทางอ้อม ก็อยู่ที่ลักษณะของงานนั้น ดังนั้นอาจสรุป ได้ว่า งานวิชาการถือว่าเป็นหัวใจของการบริหารการศึกษา เพราะจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาก็คือ การจัดการศึกษาให้ มีคุณภาพ ซึ่งขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็น กิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตร ไปใช้ แบบเรียน งานการเรียนการสอน งานสื่อการเรียน

การสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศ การศึกษา งานวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทาง วิชาการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนบรรลุจุดหมายของการศึกษา ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมแสดงให้เห็นถึงความ สัมพันธ์กับประสิทธิผลของสถานศึกษา รองลงมา คือ ด้าน การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษากับความ พึงพอใจในงาน มีค่าความสัมพันธ์สูง ($r = .818$) ดังนั้น การ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยมีผู้บริหารที่มีความรู้ และความสามารถในการบริหารงาน ย่อมทำให้การดำเนินงาน ของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของสถานศึกษานั้นๆ ได้แก่ ครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน รวมไปถึง การจัดหลักสูตรกระบวนการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ อีกทั้งการที่สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาตามที่กำหนดในกระทรวง ย่อมแสดงให้เห็นถึง การมุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และด้านการ ประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา หรือองค์กรอื่น มีความสัมพันธ์กับอัตราการคงอยู่ของนักเรียน มีค่าความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r_{xy} = .214$) จึงควรมีการปรับปรุง การประสานความร่วมมือกับองค์กรที่เกี่ยวข้องในการจัดการ ศึกษาให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิชาการ และ ศึกษาสภาพปัญหาหารือร่วมกับผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผล ของสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นแนวทาง ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากผลการวิจัยในด้านการบริหารงานวิชาการของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถาน ศึกษาทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากแต่การบริหาร งานวิชาการของสถานศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือ

ในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ น้อยที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาควรพัฒนางานวิชาการกับ สถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษาและต่างเขตพื้นที่ โดยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนของกลุ่มสาระการเรียนรู้ให้ ครอบคลุมการบริหารงานวิชาการและงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ควร ส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้เดินทางไปศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนความรู้ด้านวิชาการเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาของ ตนให้เข้มแข็งด้านวิชาการ

2. จากผลการวิจัยในด้านประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาทั้งในภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก แต่ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์น้อยที่สุด ดังนั้น ควรเน้นกิจกรรม การเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ และทักษะกระบวนการ มีการวางแผนพัฒนาตามสภาพปัญหา ของแต่ละบุคคล จัดทำรายงานผลการพัฒนาอย่างเป็นระบบและ ชัดเจน ใช้สื่อประกอบการสอนที่เหมาะสมและหลากหลายเพื่อ กระตุ้นความสนใจในการร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผลการ เรียนของนักเรียน โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับที่น่าพอใจ และนักเรียน ที่จบชั้นสูงสุดของสถานศึกษาสามารถสอบแข่งขันเข้าเรียนใน สถานศึกษาอื่นได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยข้างต้น เพื่อให้งานวิจัย การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของ ผู้บริหาร นักวิชาการและผู้สนใจทั่วไป จึงขอเสนอแนะเพื่อการ วิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพในการบริหารงาน วิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประจวบคีรีขันธ์ เขต 2
2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการที่ ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา ในสังกัดต่างๆ
3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการเพื่อให้เกิดประสิทธิผล

เอกสารที่อ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 กรุงเทพมหานคร: ครูสภาลาดพร้าว,2546.

บุญทิพย์ สุริยวงศ์, “ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารวิชาการกับมาตรฐาน ระบบคุณภาพ ISO 9002 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา” สังกัดกรมสามัญศึกษา วารสารวิชาการ. 2544.

รุจิรัฏ์ ภู่อาระ, การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษา กรุงเทพมหานคร : นึกฟอซท์,2545.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2, รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้พื้นฐาน (O-NET) ปีการศึกษา 2558 กลุ่มนโยบายและแผน ,อัคราณา.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,แนวทางการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษาสู่โรงเรียนคุณภาพ (Guidelines on the best practice for quality school) กรุงเทพมหานคร : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2547.

John W. Best, **Research in Education** Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall Inc.,1970.

Lee J. Cronbach, **Essentials of Psychological Testing,3 rd ed.** New York: Harper & Row Publisher,1974.

